

Börtönújság

2014.
október
megjelenik
kéthavonta

CXVII. (117.) évfolyam

Alapítva: 1898

Kis herceg bemutató Tökölön 8.

Tökölön bemutatták *Antoine de Saint-Exupéry* A kis herceg című, az igazság, a barátság és a szeretet erejéről szóló regényének színpadi változatát. A távoli bolygóról érkezett kishercegtisztasága egyvágyott, emberséges világba vezet. A regényt a jogerős ítéletét töltő *Damu Roland* dolgozta át színpadra, aki a darab kapcsán megfogalmazódott érzéseiről is beszámolt a Börtönújságnak.

Tisztelt Olvasók!

Minden fogvatartott nagy problémája a visszailleszkedés a kinti életbe. E lapszámunk elsősorban ehhez kíván muníciót adni. Szombathelyen a mézkészítés újrakezdési lehetőségét csillantotta fel egy méhésztanár, Balassagyarmaton a cipész és a bőrdíszműves mesterséget oktatták.

A Feldmár Intézet munkatársai kitalálták és megvalósították a B-Tervet, amely átmeneti lakhatást biztosít azoknak, akiknek a szabadulás után nincs hová menniük.

Júniusban a pálhalmi intézetben rendezték meg a VII. Országos Imanapot. Három fogvatartott ott fogalmazta meg, mit jelent számára a hit a börtönben, és hogyan segít felkészülni a szabadulás utáni időkre.

Nézz fel az égre még egyszer! címmel megjelent az a könyv, amelyben új életet kezdett fogvatartottak mesélik el, hogyan sodródtak tévútra, majd miként kezdték elhinni, hogy van számukra esély a kinti világban.

Kellemes időtöltést kíván a szerkesztőség!

Jóvátételi felajánlások
több intézetben

3

A B Terv bejöhét
A szabadulás utáni lakhatást segítik

4-5

Fogvatartotti vallomások a hitről

6-7

Nézz fel az égre még egyszer!

9

Nevelési hét Nyíregyházán

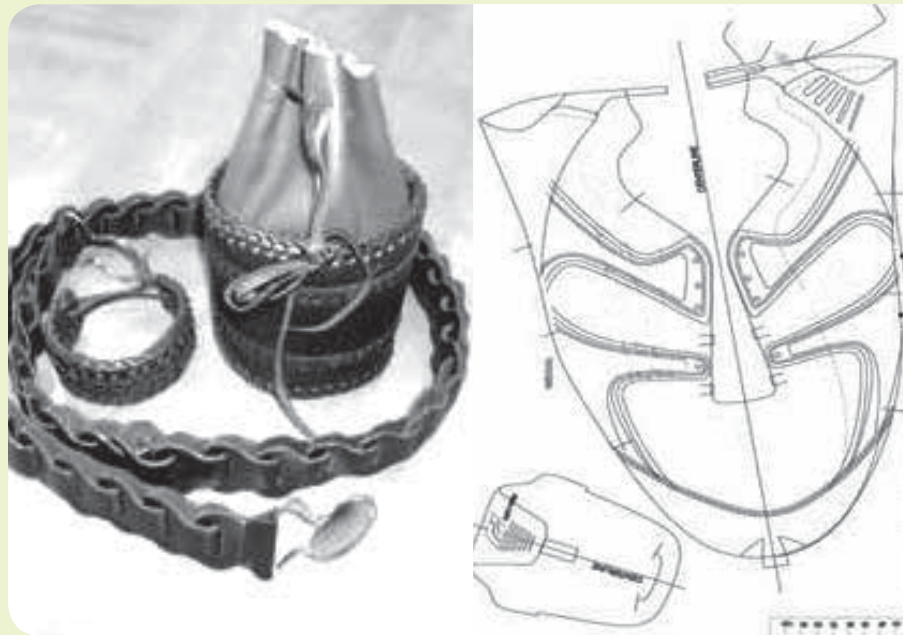

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben július végén nevelési hetet rendeztek, amelyen sok hasznos, értékes ismerettel gazdagodtak a résztvevők. *Pokaracski András* bv. bíró a fogvatartottakat érintő jövő évi jogszabályváltozásokról, illetve a januárban hatályba lépő bv. kódexről tartott előadást. *Márton Árpád* ügyvéd jogi kérdésekben segítette a fogvatartottakat. *Pollák Csaba* a dizájn drogokról tartott előadást, *Horváth Magdolna* a női fogvatartottak részére tartott kézműves foglalkozást. A nevelési hetet a Nyírség Néptánc Együttes műsora zárta.

Bőrdíszművesnek és cipésznek tanulnak az Ipoly Cipőgyárban

Tíz fogvatartott tett sikeres vizsgát az Ipoly Cipőgyár bőrdíszműves tanfolyamán. Mindenki jó eredménnyel adott számot tudásáról, és a legjobban teljesítő két fogvatartott pénzjutalomban is részesült.

Szeptember 1-jén újra padba ült az a tizenöt elítélt is, aki tavaly kezdte meg tanulmányait az OKJ-s cipőkészítő tanfolyamon.

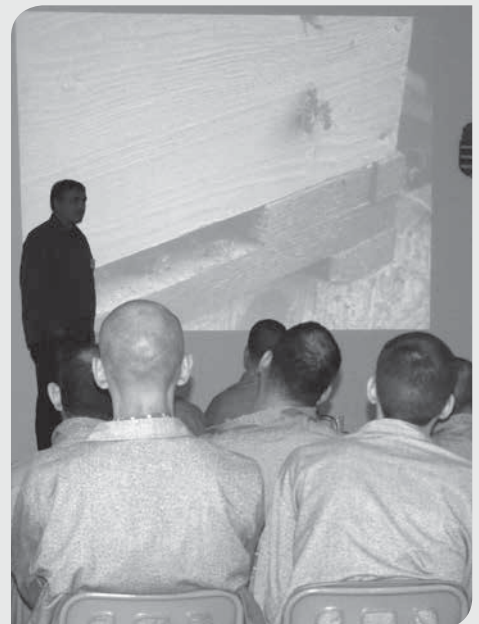
Papírjuk van róla Több intézetben is véget értek a tréningek

A Budapesti Fegyház és Börtönben átadták a Támo 5.6.3 program keretén belül megvalósult tréningek tanúsítványait az oktatást sikeresen záró húsz fogvatartottnak, akik kommunikáció-, önismeret- és a konfliktuskezelés- tréningeket végeztek el sikeresen. Veszprémben is 21 sikeresen vizsgázott fogvatartott kapott tanúsítványt.

A méhészet esély az újrakezdésre

Újrakezdési lehetőséget mutatott meg a szombathelyi fogvatartottnak *Mayer Rudolf* biológus és méhészt szeptember 11-én. Remek felvételekkel illusztrált, nagyszerű előadását közel 120 elítélt követte érdeklődéssel. Nem csoda, hogy az előadás után rengeteg kérdés hangzott el, mivel sikerült egy olyan elfoglaltságot bemutatni, amely kellő szorgalommal és kitartással új munkalehetőséget is jelenthet a szabadulás után. A nagy érdeklődésre való tekintettel a szakember megígérte, hogy visszatér még az intézetbe, és a mézkóstolást is beiktatja a programba.

Fogvatartottak a környezetükért

A **Nyíregyházi Törvényszék** augusztusban kért segítséget a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bv. Intézetétől az épület felújítási munkáihoz. A jóvátételi program keretében öt fogvatartott végzett festési és karbantartási munkákat a törvényszék épületében, amelyért *Nyakó Zsuzsanna*, a bíróság elnöke mondott köszönetet.

A Támo 5.6.3 számú kiemelt projekt keretében több intézetben szerveztek jóvátételi programokat. A **Közép-dunántúli Országos Bv. Intézetben** tizenhét fogvatartott önkéntes munkájával megtisztult a baracskai vasúttállomás környéke, és a nemrégiben elkészült kerékpárút melletti terület is.

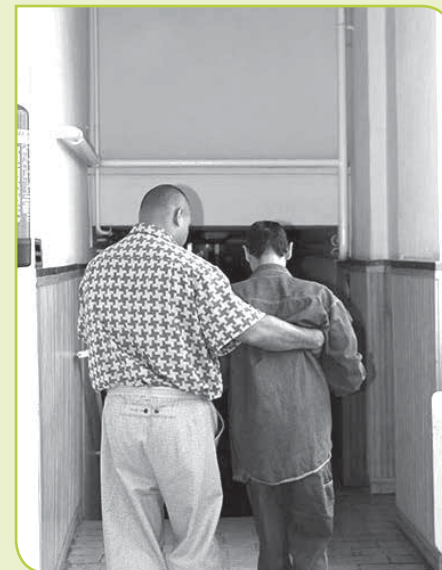
A **Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet** négy elítélte pedig a Veszprémi Örömhír Evangélikus Keresztyén Óvoda udvarán épített egy homokozót, és előkészítették a tornaszoba felújítását is.

Az **állampusztai** önkéntes fogvatartottak a solti Vécsey Károly Általános Iskola kerítését festették le.

Fogvatartotti alkotásokból nyílt kiállítás **Szombathelyen**, ahol köszöntőt mondott Jordán Tamás, a szombathelyi Weöres Sándor Színház igazgatója, majd fogvatartotti verseket és prózát tolmácsolt, valamint József Attila-verseket szavalt.

Váciak a városért

A váci börtön és a város önkormányzata megtalálta a választ arra, hogyan lehetséges a város polgárainak is megmutatni, hogy a bv. intézet is szerves része a helyi közéletnek. A program révén a fogvatartottak munkájával szépülhetnek meg a város közterei, a bűnelkövetők pedig lehetőséget kapnak arra, hogy bizonyíthassák, hasznos tagjai a társadalomnak: az elítéltek immár rendszeresen részt vesznek a hulladékgyűjtésben, a parkgondozásban, az árvízveszély elhárításában és a városra egyre gyakrabban lecsapó viharok okozta károk elhárításában.

Reménysugár a halmozottan sérülteknek

Július 9-én adták át a balassagyarmati Reménysugár Otthon lakóinak azt a 130 700 forintot, amely a balassagyarmati börtön fogvatartottjainak felajánlásából gyűlt össze. Az ünnepség helyszíne az intézet Szent Mihály-kápolnája volt. A Reménysugár Otthon lakói halmozottan sérült, önálló életre nem képes felnőttek és gyermekek. Az otthonnal már régi a kapcsolata az intézetnek. A börtön lakói évente több alkalommal adnak műsort, többnyire gyermeknap, nyárbúcsúztató és Mikulás alkalmával, de a fogvatartottak végzik az otthonban a kertészeti és karbantartási munkákat is. Az elítéltek korábban is gyűjtöttek már a gyerekeknek, akkor hintaágyat vásárolt az otthon az adományból, emellett az egyik elítélte mesefalat festett az ebédlő és a foglalkoztató falára.

A legújabb felajánlást az ötletgazda *Farkas Márton* adta át a fogvatartottak nevében.

Az otthon képviselőjében *Szepes Péter* munkatárs köszönte meg a szeretetteljes környezetet és a fogvatartottak felajánlását, majd átadott egy ajándékcsomagot, melyet az otthonban lakó gyermekek készítettek saját kezükkel viszonzásképpen.

Az ünnepség végén a börtön Szent Dávid-kórusa egy gyermekdalokból összeállított műsorral örvendeztette meg a jelenlévőket.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokának lapja

Felelős kiadó: **Csóti András** bv. vezérőrnagy, országos parancsnok • Főszerkesztő: **Szalai Tímea**

Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita** • Fotó: **Apró Andrea és archív**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BVOP Sajtóiroda**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25** • E-mail: **sajto@bv.gov.hu** • Nyomdai előkészítés: **PrimArt Grafika Bt.**

Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

A B-Terv bejöhethet

A Feldmár Intézet már több éve dolgozik balassagyarmati fogvatartottakkal. Mi is többször írtunk a Mesekörörről, mely program csúcspontja a tavaly a budapesti Akvárium Klubban, civil közönségnek előadott Igazmondó Laci volt. Feldmár András és munkatársai a Mesekör mellett azt is a fejükbe vették, hogy a már szabadult elítélteknek is segítenek. Kitalálták és megvalósították a B-Tervet, amely átmeneti lakhatást, úgynevezett félutas házat biztosít azoknak, akiknek a szabadulás után nincs hová menniük. Persze semmi sincs ingyen: a lakást a szabadultak saját kezükkel újítyják fel, és a rezsit is maguk fizetik.

Büky Dorka, a Feldmár Intézet egyik alapítója is évek óta foglalkozik a börtönben élők problémáival. Először kom munikációs és agressziókezelő tréningeket szervezett, így találtak egymásra a Balassagyarmati Fegyház és Börtönnel. Négy éve indították el a Mesekört, ahol az elítéltekkel együtt írnak és rendeznek színdarabokat, melyeket a családtagoknak adnak elő. Bükytől megtudtuk azt is, hogy a „nehézfűk” körében eleinte nem volt túl népszerű mesében szerepelni, de ma már válogatnak a jelentkezők közül. A tapasztalat pedig azt mutatja, hogy a mesekörösök jobban kommunikálnak, jobban kezelik konfliktusaikat.

– A B-Terv ötletét az élet írta. Tavaly odajött hozzám *Attila*, az egyik mesekörös fiú, hogy Dorka, nagy baj van, egy hónap múlva szabadulok, nincs hová mennem. Megkérdeztem *Feldmár Andrást*, mit lehetne tenni? Számos kezdeményezést ismert, így alakult ki az átmeneti lakóközösség koncepciója. Az első lehetőség Szirákon adódott, barátunk, *Tóth László* református lelkész költözött be feleségével és Attilával egy ottani házba. Egy idő után Attila felvette a kapcsolatot a családjával, és hazaköltözött, de kiderült, az mégsem működik, így munka reményében Budapestre jött. Így kezdtünk dolgozni a mostani lakás tervén. Nehezen találtunk megfelelő helyet, de aztán megismerkedtünk egy nyitott emberrel, aki kedvező feltételekkel adta bérbe a lakást. Teljesen fel kell újítani, mindent magunk csináltunk. Festettünk, tapétáztunk, parkettáztunk – meséli Büky Dorka.

Attila és Réka

Attila több mint egy éve jött ki a balassagyarmati börtönből, ahol négy évet kellett letöltenie. Nem volt családja, ezért amikor arra kérték a rabokat, hogy tegyék fel a kezüket, ha nem érdeklí őket a Mesekör, már emelte is a karját. Egy rabtársa állította meg: „jó lesz ez neked”. Hagyta magát rábeszélni, később már az is örömet okozott neki, ha mások gyerekei és szülei tapsolnak. Érezte, ha kikerül ebből a körből, teljesen egyedül marad. A szabadság pedig ijesztő. A legnagyobb

Fotó: Jászai Mari Hírek

veszélye, hogy nagyon könnyen elveszíthető. Most már van munkája, s közben segíti a B-Tervet is. Barátnőjével, *Rékával* költöznek be a lakásba.

– Mi már a sitten is rinyóban voltunk *Zolival* meg *Sanyival*. A rinyó annyit jelent, hogy mondjuk nyolcan vagyunk egy zárkában, és mindent megosztunk egymással. Rinyóban lenni nagy dolog. Ez a lakás sokban hasonlít ahhoz, ami odabent volt, s bár idekint minden más, a rinyó azért rinyó. *Rékával* eleinte úgy szólítottuk egymást, hogy kis húgom meg bátyuskám. Aztán egymásba szerettünk. Szeretnénk együtt maradni, saját lakásba költözni. Hosszú távra tervezünk, ez a mi A-Tervünk. A B-Tervben pedig mindig szívesen segíték – mondja. „30-40 ezer forinttal, amit kapsz a börtönből, ruha és telefon nélkül, nem jutsz messzire.” Munkát szinte képtelenség szerezni. A régi kapcsolatok káros hatással voltak rá, Attila megpróbálta velük, de már nem volt mondanivalójuk egymásnak. Egy idő után megtanult nemet mondani, el tudta utasítani a régi jó cimborákat. „Elég, ha rosszkor vagy rossz helyen. Hiába nem csinálsz semmit, ha a többiek elkezdnek balhézni, és esetleg még egy kamera is vesz” – mondja tapasztalatait. A 29 éves Attila szerint a B-Terv programja nélkül el lenne veszve, „Megint a sitten rohadrék” – mondja.

Fotó: Siller Almos

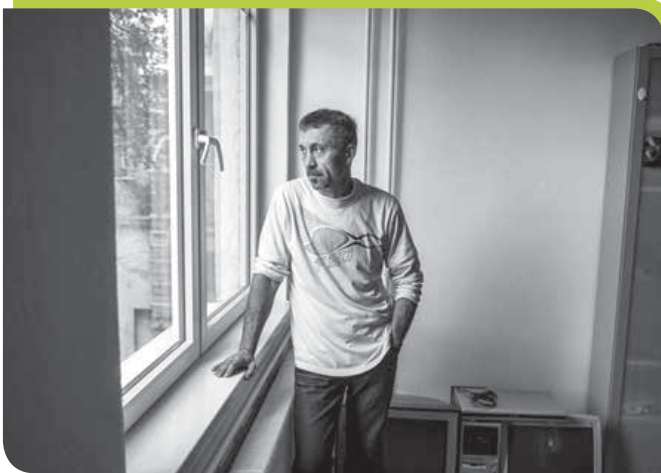
B-terv

A B-Terv, a börtönviseltek társadalmi visszailleszkedésének támogatása a Tévelygőkért Alapítvány és a Feldmár Intézet közös programja. A büntetés-végrehajtási rendszerből frissen szabadult, családjukhoz visszatérni nem tudók számára hoztak létre olyan lakóközösséget, amelyben a szereteteli, előítéletektől mentes kommunikáció is gyakorolható. A projekt egy szabadulttal indult 2013 őszén Szirákon. 2014 nyarától két személlyel, Attilával és Zolival folytatják a programot Budapesten, a volt fogvatartottak által felújított félutas otthonban. A következő szabadulót 2014 decemberére várják.

A parketta a sarokban halomban állt, a lécek tele szögekkel, nemrég még lakhatatlan volt a lakás. Két hónap alatt hozta rendbe Attila, Zoli, Sanyi és Réka, valamint néhány önkéntes segítő. Attila közben éjjel dolgozott egy romkocsmában. Hajnali 5-kor ért haza, reggel 8-tól nekiállt a felújításnak. A tágas, 70 négyzetméteres, zuglói lakásnak három szobája van. A nappaliban széles kanapé, körben fotelek.

Zoli

Zoli visszahúzódozó. Amikor Dorka hetente egyszer meglátogatja őket a lakásban, ő főz. Négy hónapja van kint, tart az

Fotó: Sziller Ákos

emberektől. „Sokan vannak”, ezért inkább gyalogol, hogy ne kelljen tömegközlekedést használni a városban. Munkába megy, aztán hazasiet. Nem keresi mások társaságát, nehéz a börtön szigorú szabályrendszere után visszahelyezkedni a szabad életbe. „Ott megmondják, mit csinálj, mikor és hogyan. Kint önálló döntéseket kell hozni. Ez nehéz.” Büky Dorka elmagyarázza, hogy: „Olyan a börtön, mint egy inkubátor. Ha kiszabadulnak, hirtelen levágják őket a csövekről. Aki nem érzi magát biztonságban, aki szorong, annak nem indul be a teremtő képzelete.”

Zoli most Attilával egy tízemeletes ház hőszigetelésén dolgozik. Attila azért tudott megváltozni, mert szeretetet kapott, előtte ez gyakran hiányzott az életéből. Ő már

visszajárhat a mesekörbe, sőt mint tapasztalati munkatárs, segíti a fogvatartottakat. Zolinak csak hat hónappal a szabadulás után lesz szabad újra részt vennie a balassagyarmati programban, de hiányzik neki a társaság.

Nincsenek ők és mi

A lakást a felújításért cserébe kapták meg két évre. Csak a közös költséget és a rezsit kell fizetni, a számlák rendezése az ő dolguk. A lakóközösség belső szabályait együtt állítják fel. Más ez a küzdelem, mint a börtönben. Bent a zárkamenőkkel kellett megküzdeni, kint pedig a szabadság kínálta lehetőségekkel, és azzal is, ha nincs lehetőség. Reggel és este, mint egy családban, leülnek és megbeszélik, milyen lesz és milyen volt a nap. Bagatellnek tűnik, de nem az. „Nekik mindennap meg kell hozni azt a döntést, hogy ezen az úton maradnak.” Nem mindenkinek sikerül. Sanyival együtt kezdték, része volt a programnak, ő azonban nem tudott ellenállni a szabadság adta lehetőségeknek: drogügyek miatt kizárták a programból. Csak akkor mehet vissza a lakásba és folytathatja a félutas házban a programot, ha elvégezte az úgynevezett Bonus Pastor-programot. Rékáék csalódtak benne. „De az is már pozitív döntés, hogy terápiára jelentkezett” – menti ki Dorka, aki ettől még nem akarja tisztára mosni egyikőjüket sem. „Bünt követtek el, elkapták őket, jogerős ítélet született. Letöltötték a büntetést.” Decemberben új fiú érkezik a programba, ő is a Mesekörből. „Őket ismerjük, tudjuk, nem löhetünk nagyon mellé – bizakodik Réka.

Büky Dorka azért küzd, hogy ne bűnözőként éljenek tovább. Mint mondja: „a börtönből kilépve újjászületnek”. Hiába hangzik szentimentálisnak, ha nem ezzel a tudattal élnek,

Fotó: Vasvári Hilek

akkor könnyen visszakerülnek. El kell hinniük magukról, hogy van B-Terv. – Nincsenek ők és mi, hanem csak MI vagyunk. Egy hajóban evezünk. Ezek a fiúk nem bűnözők, hanem emberek, akik elkövettek valamit, amiért megbűnhődtek. És ha ők úgy döntenek, hogy többet nem követnek el ilyesmit, akkor azt a hatalmas erőt, energiát, kreativitást, ami bennük van, bűn nem kihasználni.

A cikk Lukács Andrea és Kövesdi Péter írása alapján készült

A remény szabadsága, a szabadság reménye

Júniusban a párhalmi intézetben rendezték meg a VII. Országos Imanapot. Három fogvatartott, a jelenlévők előtt fogalmazta meg, hogy mit jelent számára a hit benn a börtönben, és hogyan segít felkészülni a szabadulás utáni időkre.

Hit, remény, szeretet

Huszonegy éves voltam, amikor arra az elhatározásra jutottam, hogy a keresztség általi ajándékban nekem is üdvösségem lehet, mivel a Krisztus halálában keresztteltettünk meg. Több vallást is tanulmányoztam, melyek közül a hozzám legközelebb álló református keresztyént választva megkeresztelkedtem, majd egy kisvárosi gyülekezet teljes jogú tagja lettem.

Már akkor is kerestem Isten közelségét, de a rohanó világ okozta akadályoknak köszönhetően a helyes útra nem sikerült rátalálnom. Bibliám már akkor is volt, de az Istentől való ihletettségre nem sikerült rátalálnom. Nem jártam istentiszteletre, hátat fordítottam a világnak, és ennek következményeképpen rossz értékrendek alakultak ki bennem. Nem voltam már az Úr védelmében, és egy szerencsétlen hibasorozatnak köszönhetően először a családom egy részét, majd a szabadságomat is elveszítettem. Aztán amikor több mint egy évvel ezelőtt a börtönben egy kicsit igazán magamra maradtam, akkor világosodott meg bennem: a távol a világ zajától állapot, az egyedüllét, a magány is hozzájárult ahhoz, hogy szemeim kinyitva, lelkemet kitarva, a már korábban is kerestem helyes utat merre találok.

Börtönlelkészünk szolgálatával tartott istentiszteleteiken a hallott ígét befogadva, hit által megigazulva, a Szentlélek közösségében az Isten közelségébe én is eljuthattam.

Az Úristennek köszönöm, hogy a családom mellett áll és hűségesen kitart ebben a nem könnyű időszakban is, a lelkem is megnyugodott, és hitem által még nagyobb türelemmel viselem büntetésem hátralevő részének letöltését.

A hitbéli meggyőződésem hozadéka, hogy tudom, mi a legfontosabb dolog az életemben: a hit, a remény és a szeretet. E három között pedig legnagyobb a szeretet.

T. István, Nagyfa

Egy istentisztelet margójára...

„Istentisztelet”, hangzik a felügyelet tájékoztatása. A lakóhelyiségekből elindul néhány ember, kezükben Biblia, énekeskönyv. Lépteiket néha gúnyos pillantások, megjegyzések kísérik. Ni, mennek a bűnözők imádkozni...

Lehetne válaszolni, talán értelme is volna. Idézhetnénk Máté evangéliumából Jézus szavait: „Nem az egészségeseknek van szükségük orvosra, hanem a betegeknek. Menjetelek és tanuljátok meg, mit jelent ez: irgalmasságot akarok és nem áldozatot. Mert nem azért jöttem, hogy az igazakat hívjam, hanem a bűnösöket.”

Megyünk. Válasz nélkül, szótlánul. Persze köztudott, hogy nem mindenki az imádkozás miatt jön az istentiszteletre,

Fotó: Végh László/Magyar Nemzet

és ez a nem mellékes körülmény nem egyszer megzavarja az áhítatot. De többségünk úgy érzi, odamegyünk, ahol kiléphetünk abból a kényszerközösségből, melyben napjaink telnek. Arra a helyre, ahol visszakapunk valamit abból, amit a falakon kívül hagyunk, ahol a szavak ugyanúgy hangzanak, felemelnek, vigasztalnak, reményt adnak. Ez a hely a remény szabadsága, a szabadság reménye.

Itt mindig tanulunk és egyre többet értünk meg Isten szavából. Megértjük az ember legnagyobb kísértése a hatalom. A drog, az alkohol, az erő, a pénz és a tudatlanság hatalma. Aki hatalmába belebukik, elveszíthet mindent.

Szembesülünk Jézus csodáival, a gyógyításokkal, a kenyérszaporítással, a vízen járással. Nem könnyű megérteni, hogy aki ilyen csodákra képes, miért hagyta amikor verték, gúnyolták, megfeszítették, miért nem jött le a keresztről?

Ma már értjük! Lemondott csodás hatalmáról, mert szeretett bennünket. Áldozata megmutatta: nem az állandó öngazolás, önfelmentés, a másokra mutogatás a járható út, de sorsunk, hibáink keresztszejnek felvállalása. A legnagyobb igazság felismerése: a szeretettel jobba lehet tenni a világot. Itt is emberek vagyunk, emberi módon tudunk gondolkodni. Válaszokat várunk, válaszokat kapunk. Sokáig azt hittük, az a fontos, mit gondolunk Istenről. Ma már hisszük, az a lényeg, Isten mit gondol rólunk. Bajunkban, elesetségünkben gyakran kérdezzük: „Hol az Isten? Miért nem fogta le kezünket,

miért nem segített?” Most már azt is tudjuk, azzal segít, hogy akkor nem segített. Mert így tanít szembenézni életünkkel, bűneinkkel, önmagunkkal, vélt vagy valós sérelmeinkkel. Segít megérteni az életet, szeretetben elszenvedni a világot, amely itt bent és kint körülvesz bennünket. Hamis prófétákból, farizeusokból rengeteg van. Közöttünk járnak az igazság apostolai, felosztva az embereket jókra és rosszakra. Pedig az emberek nem jók vagy rosszak, hanem jók és rosszak: lelkünkben megfér a gonoszság, a bűn, éppen úgy, mint a tisztaság és a jóság.

T. József János, Pálhalma

Hittem, azért szóltam

Hívő római katolikus családból származom, elsőáldozó, bérmálkozó voltam, ünnepek alkalmával jártunk templomba. Minden este imádkoztam. Rengeteget segitettem szüleimnek, mert édesapám tolókcocsiban élte le az életét. Általános iskolás korom óta vannak hitélményeim. Az autószerelő szakma és a gyakorlati hely megválasztásában is Isten vezetését éltem át, amelynek köszönhetem a szakmai karrieremet is, ami még tanuló koromban indult, egy műhely felépítésével.

Belefogtam az autóversenyzésbe, két alkalommal is totálkáros lett az autó, de védőangyalaim segítségével karcolás nélkül megúsztam. Fejembe szállt a dicsőség, hanyagoltam a misét, az imádkozást, Istent. Egy eleve kétes kimenetelű házasságot kötöttem 24 évesen, amit megpróbáltunk tódozni-fódozni. Négy éve elváltunk, de Isten mellém adta Enikőt, akivel közösen hordoztuk az elmúlt évek megpróbáltatásait, amik vagy ránk szakadtak, vagy mi idéztük elő. Az ördög csábítására először léptem bele egy olajos történetbe, mert nem tudtam,

hogy egyszerre nem lehet két Urat szolgálni. Én elhagytam az Urat, de ő nem hagyott magamra, figyelmeztetett jelekkel, álmokkal a következményekre, de én nem figyeltem rá. Voltam hét hónapig előzetesben, onnan kikerülve folytattam a szakmát, de újra engedtem a csábításnak, közvetítettem egy ügyletben. Akkoriban hunyt el édesapám, ami nagyon megviselt, ismét imádkozó ember lettem. A Jóisten ismételtlen figyelmeztetett a lebukásra, de én nem figyeltem. Előzetesben rájöttem, ez nem nekem való élet. Fogadalmat tettem, ha segít, nem fogok újra lépre menni. Az ügyfeleimet nem vesztettem el, ismét templomba járóvá lettem. Nehézségeim ellenére nem választottam a könnyebbik utat – Isten ebben is megoldást adott. Igaz az Ige: „Ne aggodalmaskodjatok a holnapért, a holnap majd aggódik magáért, minden napnak megvan a maga terhe.” Az élettársammal való találkozás segített életvitelem megváltoztatásában, aminek első lépcsője a bűneimmel, hűtlenségeimmel való szembesülés, bűnbánat. Lelkileg Enikővel egy hullámhosszon vagyunk, amit csak erősít a rendszeres imádkozás, templomba járás. Hitünk gyakorlásával vészeltük át a mélypontokat is. Ezért hálásak vagyunk az Úrnak naponkénti bűnvallásainkkal. Átélttem, „ha hűtlenek vagyunk is Ő hú marad, mert ő meg nem tagadhatja magát”. Azt is: „amit hittel kértek megkapjátok”. Előttetek is hálát adok az erős hitemért, a Szentlélek jóra vezérlő és jó cselekedeteket munkáló jelenlétéért az életemben. Istennek köszönöm meg, hogy ítéletem töltése alatt is mellettem van az Úr és Enikő is, akivel szabadulásom után egy holtig tartó, Istennek tetsző életet fogunk élni az Ő kegyelméből.

F. Péter, Nagyfa

Búcsú Állampusztán és Kalocsán

Szeptember 24-én az állampusztai intézet solti objektumában rendezték meg a Szent Gellért Kápolna névadójának búcsúját, ahol az intézet lelkésze a fogvatartottaknak celebrált szentmise során ismertette a püspök történetét, majd párhuzamot vonva a hit melletti kitarás példájával arról beszélt, hogy ki kell tartani a szabálykövető, példamutató viselkedés mellett a börtönben, illetve nem szabad elfelejteni ennek fontosságát a szabadulás után sem.

Szeptember 14-én a Kalocsai Fegyház és Börtön

Szent Kereszt Börtönkápolnájának búcsúját ünnepelte a közösség. A szentmisét Geszler Péter érseki szertartó celebrálta, az intézet énekkara énekelt. A keresztet az egyház történelmében mindig együtt említették a szenvedés vállalásával, a latin crucifix szó a cruciare igéből származik, melynek jelentése 'kínozni'. Avilai Szent Teréz erről azt mondja: "A kereszt a mi nagy nevelőnk, és ha hiányzik a kereszt az életemből, akkor félek, hogy elfeledkezett rólam az Isten".

Kis herceg - bemutató Tökölön

Az Antoine de Saint-Exupery által írt Kis herceggel általános iskolában találkoztam először. Olyan mélyen megérintett, hogy mint a legtöbb kamasz, elhárítottam magamtól. Emlékszem, hogy többször is elolvastam egymás után, de amikor a tanárnő azt kérte, hogy mindenki írjon róla egy vázlatot, én üres papírt adtam be – mesélte lapunknak Damu Roland, aki a tököli intézetben vitte színre az emblemikus darabot, és aki a darabhoz fűződő érzéseiről is őszintén beszélt.

Életem során számtalanszor találkoztam ezzel a művel. Színészként sosem volt alkalom játszani benne, jó előadást nem is láttam belőle. Itt, a tököli bv.-ben a nevelőmnek jutott eszébe, hogy találjak ki valamit gyermeknapra. Rögtön a Kis hercegre gondoltam, de elhárítottam magamtól. Sejtettem, hogy mennyi munka lesz vele. Megtalálni a megfelelő szereplőket, egyeztetni, lélekről, érzelmekről beszélni, bizony nem könnyű feladat a börtönben. Aztán vettem egy nagy levegőt, és az eredeti műből írtam egy rövidített változatot. A címe A kis herceg vándorlása lett. Olyan koncepciót találtam ki, amelyben a Kis herceg a mesélő jobbik énje, és minden, ami vele megtörténik, az a titkos vágya. Az ember életében számtalan eset van, ami szép, mégis, mielőtt megéli, hatalmas feladatnak, próbának tekinti. Ilyen az első csók, az első randevú, az első szerelem, az első csalódás. A Kis herceg, mint a mesélő jobbik énje, találkozik a virággal, ám csak a virág szépségét veszi észre, nem tudatosan benne, hogy a virág milyen hatalmas részt tölt be az életében. Amikor a virág elmondja neki, hogy mire van szüksége, a Kis herceg továbbáll. (Eszembe jutott, hogy életünk folyamán milyen sok esetben nem látjuk meg az igazi értéket.) És amikor a Kis herceg elköszön a virágtól, a virág elengedi, sőt biztatja. Ebből is érződik, hogy az igazi szeretet sosem lehet önző, sosem lehet kisajátító. A virág így köszön el: „Hát menj! Kérlek, próbálg meg boldog lenni!”

A „fölnőtték” hiábavaló dolgokkal töltik életüket

Később a Kis herceg találkozik a Hiúval, a Lámpagyújtogatóval, az Iszákossal, az Üzletemberrel, a Tudóssal, a Kígyóval és a Rókával. A Róka kivételével mindenkiben csalódik. Mindig tisztán, őszintén és nyitott lélekkel közeledik, de a vége mindig ugyanaz: magára marad vágyaival és álmaival. Csalódottan szemléli, hogy a „fölnőtték” milyen hiábavaló dolgokkal töltik életüket. Az Iszákos például nem tud magyarázatot adni, hogy miért iszik. Azt feleli, hogy: „szégyellem magam.” Mire a Kis herceg megkérdezi: „Miért szégyelled magad?” Az Iszákos azt feleli: „Mert iszom.” Borzalmas, amikor az ember élete egy démoni körforgásba torkollik, és nem tud szabadulni. Ilyen démon

lehet a pénz, a drog, az alkohol, a játékgépek. A szeretet nem a szerencsén múlik, mint ahogy a barátság és a szerelem sem. A Róka az egyetlen, aki úgy tudja elmagyarázni a dolgokat, hogy a Kis herceg meg is érti. És a Kis herceg bizalommal kérdez és nem fél a válaszoktól. Az igazi barátság ott kezdődik, amikor már nincs félnivaló, rejtegetnivaló a barátom elöl. Sokszor esünk abba a csapdába, hogy látunk egy szép valamit, és olyan tartalommal töltjük fel, amivel nem is rendelkezik. A forrófejű szerelmesekre jellemző leginkább, hogy az általuk rajongással imádott személyt felöltöztetik drága jellemekkel, majd miután a hév alábbhagy, kiderül, hogy az egész csak egy léggömb volt, amely hamar kipukkadt. Van egy jelenet, amikor a Kis herceg rózsákat lát és becsapva érzi magát, mert azt hitte, az övé az egyetlen rózsza. De a Róka felvilágosítja, hogy: „Az idő, amit a rózsádra áldoztál, az teszi őt olyan különlegessé.” Arra kéri, hogy nézze meg újra a rózsákat, és meg fogja érteni, mi a különbség. Csodálatos ez a mű, és nagyon sok lehetőséget ad egy hiteles színházi előadáshoz. Az általunk előadott változatban kimaradtak szereplők és történések az eredeti műhöz képest, de a tartalmi mondanivalója, a mű üzenete nem változott. Az egyik zenész fogvatartott társammal sokat gondolkoztunk, hogy milyen zene illene a műhöz. Végül megírtuk a dalszövegeket is, és így lett a műfaja zenés színdarab. A bemutató előadáson a nézők és a szereplők egyaránt jól érezték magukat.

Azt gondolom, hogy szívbemarkoló előadás született. Öröm nézni, ahogy a hét szereplő és a két zenész együtt éneklük a virágdalt: „Kis virág jó napot! Olyan jó az illatod! Tudod, engem már minden öröm elhagyott! Régóta már egyedül vagyok, ajándékot rég nem kapok. Áldom Őt bárki volt, ki téged itt hagyott.” Örömteli és hasznos feladatnak tartottam megrendezni ezt a művet. Mint színész, több lettem ezáltal, mert sok karakter felépítését nem is volt egyszerű bemutatni. Mint ember, sokkal jobban értékelem a feleségem, a családom, barátaim hűségét, szeretetét.

Damu Roland

Mindig van másik út

Megjelent a Nézz fel az égre még egyszer! című kötet, amelyben az új életet kezdett, de többségükben még börtönbüntetésüket töltő fogvatartottak mesélik el, hogyan sodródtak tévútra, majd miként fordítottak hátat a múltnak, és kezdtek újra bízni abban, hogy van számukra esély a kinti világban. Egy idegen, zárt közegbe pillanthat be az olvasó néhány fogvatartott és a Református Börtönmisszió lelkipásztorainak segítségével. *Bogárdi Szabó István*, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke a könyvbemutatón például arról mesélt, hogy „egy ismerősömmel a börtönből kijöve akadtunk egymásba, és kifagगतott, hogy hol jártam. Ennyit mondott: szép, amit maga csinál, de tudja, kutyából nem lesz szalonna. Ez igaz. De emberből lehet még ember. Mi több, ezek a vallomások éppen azt értetik meg velünk, hogy a bűnre hajlamos és a bűnre oly készséges, aztán a bűn fogságban vergődő emberből a kegyelem által, a hit erejében lehet még ember.”

A külső világ elé tárva

Életem egy szakaszát a börtönben élem, végigmenve az összes stáción, amely a rabtársaimmal egyetemben nekünk adatott. A Bibliából tudom, hogy mindennek rendelt ideje van, ezért alázattal élem meg mindazt az irányadást, amit Isten mutat meg itt bent. Nekem jutott az örömteli feladat, hogy képviselhettem mindazon fogvatartott társaimat, akik a „Nézz az ég felé még egyszer!” című, kíméletlenül őszinte történetekből álló könyv szerzői.

Ezen a ponton szeretnék – mindenféle különösebb hízgelési szándék nélkül – a bv. vezetőségének is köszönetet nyilvánítani mindazon emberi megnyilvánulásért, amiben valóban részem volt mind a program előtt, mind közben és utána. Úgy érzem, ez a bv. történetében egy pozitív nyitás a fogvatartottak és az ő irántuk érdeklődők felé.

Pár mondatban megpróbálom összefoglalni mindazt az érdeklődést, amit a könyvbemutatón tapasztaltam: színek, illatok, értelemről csillogó szemek és érdeklődéssel teli várakozás. Ezek voltak az első benyomásaim, amikor utcai ruhában, bilincseimtől ideiglenesen megszabadítva beléptem a Kálvin Kiadó telt házú konferenciatermébe. A pódiumon öt szék sorakozott, ahová a könyvbemutató illusztris vendégeit ültették. Egy országos parancsnok, egy püspök, egy lelkipásztor, egy könyvkiadó és a legszélén az összes hívó fogvatartott egy személyben képviseltetve.

L. Molnár István lelkipásztor töltötte be a konferenciáé szerepét, és ennek kellő alázattal és megilletődöttséggel eleget is tett. Egy pillanatra megijedtem, amikor Szabó István püspök úr elővette az előre megírt szövegét. Én nem készültem sem írásban, sem fejben, nem tudtam mit fogok mondani. Bizonytalanságom akkor foszlott szét, mikor a már szabadult fogvatartott társaink elkezdtek zenélni. Ekkor megéreztem, hogy bármily idegen számomra ez a közeg, én most mégis jobban otthon vagyok, mint bárki más ebben a teremben. Végtelen nyugalom és egyfajta öröm terült el rajtam. Tudtam, hogy sikerül majd átadnom pár olyan gondolatot, amit mindannyian érezhetünk, akik ugyan a törvény által elítélve, de Isten ígét és Jézus áldozatát elfogadva és megértve szabadok vagyunk. Így is lett.

A közönség felől együttérzést és szimpátiát tapasztaltam, és az a kellemes benyomás támadt, hogy várnak minket, és nem ítélik meg. Elhiszik és érzik, hogy az, amit Isten megtisztított, az nincs beszenyezve többé.

Mészáros László fogvatartott gondolatai a könyvbemutató kapcsán

Egy történet a könyvből

„A pisztolyt a jobb zsebembe rejtette. Határozottan kiszállt, elindult a bank felé. Minden ideálisnak tűnt ez alkalommal. Egyenesen a bejárati ajtóra nézett. Öt percet késett. Reszkető kézzel megtörölte izzadó homlokát. Sóhajtott egy nagyot. Hosszan felnézett az égre. Megkönnyebbülten és tiszta fejvel visszazállt a kocsiba. Elindult a főváros felé és a sorsa felé, amely elől pár órára úgy érezte, meg tud szökni” – írja utolsón, meghíusult bankrablási kísérletéről a könyv címadója, aki személyesen is részt vett a könyvbemutatóon. A negyvenhárom éves férfi annyit mondott magáról, hogy húszévesen lett építőipari vállalkozó, majd negyvenévesen két hét alatt négy bankot rabolt ki. Az a mondat, hogy „nézz fel az égre még egyszer” a búcsúzást jelentette számára az utolsó bankrablási kísérletnél. A búcsúzást attól a gondolattól, hogy el lehet szökni a felelősségvállalás és Isten elől. Ma pedig a reményt és szeretetet jelenti. „A börtönben eltöltött évek alatt nem lettem gyökeresen más, sőt inkább pont az lettem, aki igazán vagyok. Annyit változtam, hogy megismertem Istent, megértettem, hogy mit üzen nekem és mit akar tőlem. Mertem elengedni azokat a makacsságokat és önző dolgokat, amik korábban jellemeztek, és próbálom előhozni magamból azt a jót, amit főnről kaptam.”

Kábítószeres ellen Tiszalökön

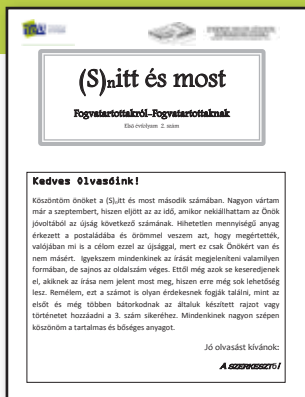

A kábítószer-ellenes világnap alkalmából a Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben június végén rendezték meg a kábítószer-ellenes hetet.

Világszerte június 26-án emlékeznek meg a kábítószer elleni küzdelemről, és hívják fel a figyelmet a szerhasználat, valamint a függőség veszélyeire, ahogy tették ezt Tiszalökön is.

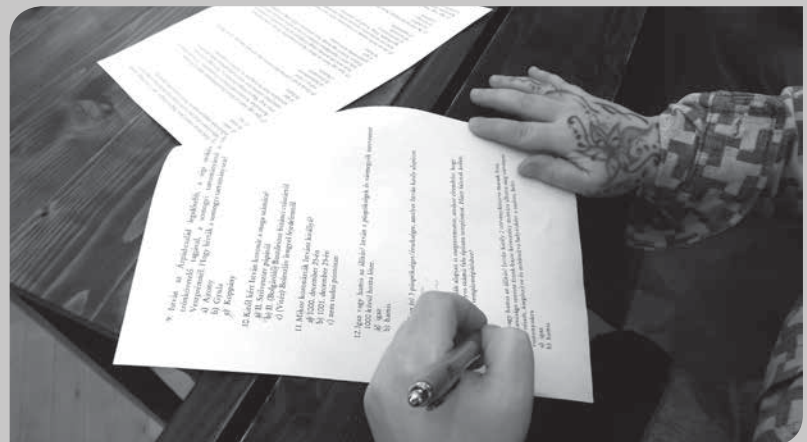
A tematikus hét elsődleges célcsoportja a drogvenciósi körletben elhelyezett fogvatartottak voltak, illetve azok, akik valamilyen szinten érintettek. Nem kevés emberről van szó, az interaktív programokon 274-en vettek részt, de az intézet összes fogvatartottja számára elérhetővé váltak a zárt láncú videohálózaton vetített filmek, előadások. Készítettek társadalmi felhívást, óriásplakátot, írtak kampányszlogent, hallgattak előadásokat a Hajdúnánási Kábítószer-ellenes Munkacsoport szervezésében, és csoportfoglalkozásokon vettek részt a Fortis Alapítvány segítségével. A „Törött szárnyú madár” című színdarabban egy megtörtént esetet is feldolgoztak. A hét szlogenje konklúzióknak is felfogható: „A drog a vesztesek választása, romlásba taszít, a drog öl.”

(S)nitt és most

Reméljük, a Börtönújság is inspirálta a veszprémieket, akik a Támop 5.6.3 program keretén belül saját lapjuk alcíme szerint fogvatartottakról, fogvatartottaknak szerkesztenek

újságot. A (S)nitt és most második száma színes és tartalmas, mint egy klasszikus magazin. Vannak benne hasznos tippek, játékok, horoszkóp, receptek, börtön kínálta programok, de aki komolyabb ismeretekre vágyik, az is megtalálja az olvasnivalót, például a normandiai partraszállásról írott cikkben vagy a fogvatartottak írásaiban. Örülünk, és drukkolunk a „konkurenciának”.

Szent István-vetélkedő Kalocsán

Az egyik legrégebbi magyar ünnepnap: Szent István király napja, az államalapítás, a magyar állam ezeréves folytonosságának emléknapja. E nemzeti ünnepünk alkalmából „Ki tud többet Szent István királyról?” címmel rendeztek szellemi vetélkedőt a Kalocsai Fegyház és Börtön Szent Kereszt Kápolnájában. A kérdések István király életének jelentős és fontos eseményeire irányultak. A fogvatartottak lelkesen, becsülettel készültek a versenyre, amely abban is megmutatkozott, hogy szép számmal töltötték ki maximális pontszámú teszteseteket.

Vidor Fesztivál

A nyíregyházi és a tiszalöki börtön idén is csatlakozott a Vidor Fesztivál programjaihoz: mindkét börtönben szeptember 2-án mutatták be a Kocsonya Mihály házassága című komédiát, nem kisebb nevek, mint *Magyar Attila*, *Hajdu Steve* és *Borbély Sándor* színművészek szereplésével. A vidám előadást a Nyíregyházán 46, Tiszalökön 136 fogvatartott nézte meg.

Kölcsey Ferenc próza- és versmondó verseny

Augusztus 28-án rendezte meg a pécsi börtön a Kölcsey Ferenc próza- és versmondó verseny döntőjét, amelyen a házigazdák mellett a szirmabesenyői, a tököli és a kecskeméti intézet két-két versenyzője állt színpadra. A zsűri az első helyezést a Baranya Megyei Bv. Intézet versmondójának, *Boldizsár Dávid Máriónak* ítélte Kölcsey Ferenc Zrínyi dala című versének interpretálásáért. Második lett a pécsi *Szabó Illikó József Attila Ódájával*, harmadik a tököli *Grezsó Tamás András* Karinthy Frigyes Előszó című versével.

Sport és kultúra Vácon

Első alkalommal, hagyományteremtő céllal rendezte meg a sport és kultúra napját a váci börtön, amelyre a balassagyarmati és a márianosztrai intézet is kapott meghívást. A fogvatartottak futball és sakk kategóriában mérték össze tudásukat, az intézet kultúrtermében pedig színpadi előadásokat zsűrizett, a Madách színház két munkatársa, *Póka Éva* és *Ruzicska László*, valamint *Zách Anita* pszichológus. Először a balassagyarmatiak mutatták be *Kísértés* című produkciójukat, amely Madách Imre Ember tragédiájának átirata. A börtön falai között játszódó darabban Lucifer próbálja bizonyítani Istennek, hogy az ember gyarló és tele van bűn utáni vággyal. A következő színdarabban a fanyar humor és az intrika kapta a legfőbb szerepet. A márianosztrai elítéltek egy iróniával és fanyar humorral teli darabot adtak elő, amelynek fókuszában a pénzéhség, a butaság és az esendőség állt. A vendéglátók egy sajátos felfogásban és rendkívüli humorral fűszerezett darabot adtak elő, amelyért nekik is vastaps volt a jutalmuk.

Keresztszemes kiállítás

A Kalocsai Fegyház és Börtönnek már „bérlere van” az Országos Keresztszemes Kiállításra, amelyen idén is nagy érdeklődés mellett vettek részt alkotásaikkal.

A „Jégben” című képről például egy látogató művész nyilatkozta, hogy abban annyi érzelem van, hogy szinte élőnek tűnik a szenvedő nő alakja. Nem csoda, hiszen az alkotásokban a fogvatartottak sajátos képzeletvilága, lelkiállapota jelenik meg.

Bográcsoztak a Fővárosiban

Lassan hagyománnyá válik a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetben, hogy a nyártól közös bográcsozással búcsúznak azok a dolgozó fogvatartottak, akik munkájukban és magatartásukkal is példát mutatnak. A kiválasztottak a munkás hétköznapi után izgatottan várták azt a szeptemberi hétvégét, amikor szabadlevegőn, a bográc tűze mellett, kötetlenebbül, gondolataikat félretéve tölthették el azt a szombatot. A menü paprikás csirke volt, az alapanyagokat a bográcsozáson részt vevő húsz fogvatartott finanszírozta. Sok dicséret elhangzott szóban is, de a szakácsok legnagyobb elismerése az volt, hogy az utolsó falatig elfogyott minden étel.

Fásy-mulató a Gyűjtőben

Több mint száz fogvatartott hallgatta és tapsolta végig *Fásy Ádám* és zenésztársai: felesége, lánya, *Mága Zoltán* és *Varga Viktor* másfél órás, szabadtéri koncertjét a Budapesti Fegyház és Börtönben. A Fásy-mulató sztárjai közismert slágerekből összeállított műsort hoztak, a nagy siker nem is maradt el. Fásy Ádám elmondta: nagy örömmel fogadták el a különleges koncerthelyszínre szóló meghívást, ahol a Fásy-mulató zenészei nem először és remélik, nem is utoljára léptek fel.

A Fekete Gyémántok Szombathelyen

Hatalmas érdeklődés előzte meg a Fekete Gyémánt koncertjét, hisz 350 jelentkező közül a nevelők választották ki a 210 szerencsés fogvatartottat, akik részesei lehettek a nem mindennapi eseménynek. Az ismert slágerek magyarul és roma nyelven is kitűnően szóltak, így egészen az öltözőig vastaps kísérte az a fellépőket.

Hujber Ferenc és a hangdrum Balassagyarmaton

A neves színművész a börtönkápolnában osztotta meg gondolatait a fogvatartottakkal augusztus 6-án. A vagányságáról ismert művész őszintén elmondta, hogy élete során ő maga is került olyan szituációkba, melyek kimenetele a szabadságvesztés is lehetett volna, de mindig jól tudott dönteni. Arról is beszélt, hogy a ruha és a helyszín ellenére nem fogvatartottakat lát maga előtt, hanem olyan embereket, akikben sok lehetőség van. Hozzátette, hogy látta az intézetben működő Mesekör előadását, ami mélyen megérintette és elgondolkasztotta. Egy tapasztalatát is megosztotta a hallgatósággal: vannak emberek, akik szándékosan provokálnak. Ha engedünk, diadalmaskodnak felettünk, ami újabb konfliktust generálhat. Ha ezeket a szituációkat kezelni tudjuk, akkor mi leszünk győztesek.

Aznap *Szabadi Andrea* különleges hangszere, a hangdrum hangzásával is megismerkedhettek a balassagyarmati fogvatartottak. Az ütős hangszer keleties hangzása ellenére Európából származik, és mindössze tizenhét éves története van. A művésznő három fogvatartott zenei kíséretével mutatta be hangszerének szépségeit, nagy sikert aratva.

Stone és a Thealter a Dankó Pista Fesztiválon

A XI. Dankó Pista Fesztiválon *Kovács László, alias Stone* adta ajándékba műsorát a szegedi Csillag lakóinak. Az X-Faktor sztárját néhány szám erejéig a börtön zenekara is kísérte. A népszerű slágereket a közönség együtt dúdolta az énekessel.

A fesztivál vendége volt *Méhes Csaba* pantomművész is. A hegedűművész megkezdéné az előadást, de a hegedűtokban nem találja a hangszerét, előkerül viszont az öltönyéből egy vállfa, a tokból több vonó és egy pisztráng, a hegedű sehol. Így kezdődött az előadás, amelyet viccesebbnél vicsebb jelenetek követtek. Az előadás idén is a Thealter támogatásával jött létre.

